

Politični pregled.

Državni zbor. — V poslanski zbornici so se navzlic počenjanju obstrukcionistov primerile važne reči. Poslanska zbornica je volila svojim predsednikom Davida Abrahamowicza, prvim podpredsednikom je določen dr. Karol Kramař, za drugega podpredsednika pa se stranke še niso zjediniše. Dalje je zbornica dognala razpravo o predlogu, naj se obtožijo tisti ministri, kateri so podpisali jezikovne naredbe. Debata bi bila brez pomena, da ni vanjo posegel ministerski predsednik grof Badeni. V tem svojem govoru je ministerski predsednik z ozirom na razne razširjane vesti konstatoval, da ne misli odstopiti in naznanil zajedno da hoče vlada na vsak način doseči mir mej narodi zlasti na Češkem in da vzame stvar sama v roke. Izid glasovanja o obtožnem predlogu je splošno presenetil. Obtožni predlog je bil odklonjen v 177 proti 171 glasovom, torej samo z večino 6 glasov. Zoper vlado so glasovali Italijani in katoliška ljudska stranka, a ko bi se ne bili nekateri izmej njih absentirali, bi bila vlada propadla. Izid tega glasovanja priča najbolje, kako izgublja vlada čedalje boli zaslombo v parlamentu.

Volitev predsedništva. — Predsednikom poslanske zbornice je bil naposled izvoljen David vitez Abrahamowicz. Ta izvolitev ima svojo zgodovino, katera je jako zanimiva. Desnica je bila najprej določila dr. Ebenhocha predsednikom. Proti izvolitvi dr. Ebenhocha delali so najbolj tisti člani nemške katoliške ljudske stranke, kateri hodijo za velikim intrigantom baronom Dipaulijem. Klub nemške katoliške ljudske stranke je bil najprej proti Ebenhochovi volitvi, potem pa je sklenil, da pusti Ebenhochu popolno svobodo. Ebenhoch je bil iz početka pripravljen, prevzeti predsedstvo, na zadnje pa je vender odklonil. Storil je to, da kluba ne razbije. V klubu vlada namreč veliko nasprotje mej člani. Dipauli in njegovi pristaši delajo na to, da izstopi stranka iz večine in da strmoglavi grofa Badenija, večina klubova pa se temu še upira. Radi ljube jedinosti da Dipauli in njegovi prijatelji ne izstopijo iz kluba se je torej dr. Ebenhoch udal in je odklonil predsedstvo, na kar je bil izvoljen predsednikom Abrahamowicz.

Nagodbeni provizorij. — Budgetni odsek bode še ta teden dognal razpravo o nagodbenem provizoriju. Omogočilo se je to na ta način, je večina ni pripustila specijalne debate, češ, da obsega ves načrt samo jeden paragraf. Nemci so se temu sicer upirali, a dosegli niso ničesar. Ker na to eventualnost niso bili pripravljene, je odsek zamogel skleniti konec debate. Tekom prihodnjega tedna se začne razprava o nagodbenem provizoriju v zbornici. Kako dolgo bode trajala, se ne da prorokovati. Vlada se trudi doseči da bi zbornica dognala razpravo do 15. decembra. Finančni minister Bilinski je bil v odseku izjavil, da je vladi prav za prav vse jedno, če se provizorij pravočasno reši ali ne, češ, da se v drugem slučaju uveljavi potom cesarske naredbe — toda temu so se uprli Madjari in izjavili, da bodo vse dotične zakone rešili na svojo roko brez ozira na Avstrijo, ako se provizorij ne podaljša konstitucionalnim potom, vsled česar se vlada na vso moč peha, da si zagotovi parlamentarno rešitev provizorija.

Slovenci in vlada. — Minoli teden se je posvetovala „Slovanska krščansko-narodna zveza“ o svojem stališču napram nagodbenemu provizoriju in izrekla, da zdaj še nima uzroka glasovati za nagodbo. To je desnico in vlado presenetilo, prav kakor da sta desnica in vlada že kaj storili za uresničenje slovenskih in hrvatskih zahtev. Neposredni povod izjavi slovenskih in hrvatskih poslancev je bila vest, da koroški dež. predsednik ne odstopi. Desnica je koj po izjavi še jedenkrat pregledala oglašene zasteve slovenskih in hrvatskih poslancev in sklenila, jih vladi toplo priporočati. Zajedno se je ministerskemu predsedniku poklonila posebna deputacija „Slovanske zveze“ in mu priporočila svoje zahteve. Deputa-

cija je o tej svoji avdijenciji izdala poseben komuniške, v katerem pravi da je ministerski predsednik glede obrazloženih zahtev kazal „das grösste Entgegenkome“. Prepričani smo, da se slovenski poslanci s samimi obljubami ne bodo zadovoljili.

Avstrija in Turčija. Mej našo državo in Turčijo je sedaj nastal konflikt, kateri se sicer poravna, kateri pa vendar kaže, da obstoji mej njima precej veliko nasprotje. Turčija je bila brez pravega uzroka iztirala nekega Loydovega uradnika in ga navzlic protesta konzulata aretovala, ko se je bil vrnil. Avstrija je vsled tega poslala na lice mesta vojno ladijo, zajedno pa zahtevala zadoščenja, naj se namreč odstavita guvernar in župan dotičnega kraja. Turčija bo tej zahtevi seveda ugonobila, a že konflikt sam po sebi svedoči, da Turčijo navdaja velika mržnja proti Avstriji, Uzrok tej mržnji je, da je Avstrija za časa grško-turške vojske baje podpirala Angleško in posredno tudi Grško. Da pa tudi na Dunaji niso posebno zavzeti za Turčijo, svedoči ostra pisava „Fremdenblatta“, kateri je priznan kot glasilo ministerstva unanjih del. „Fremdenblatt“ je kar naravnost rekel, da bi kazalo, narediti Turčiji konec Taka beseda v veleoficijoznem listu govori dovolj!

Nemčija. — Bismarkov list „Hamburger Nachrichten“ je te dni povodom neke polemike priobčil velezanimiv člank, v katerem je avstrijskim Nemcem naravnost povedal, da na nikar ne upajo na intervencijo Nemčije njim na korist, ker da je taka intervencija nemogoča, odkar ne obstoji več nemško-ruska, proti Avstriji naperjena zveza, in da mora Nemčija imeti proti Avstriji sedaj dosti več obzirov, kakor kdaj poprej. Da je Bismarkov list pogodil resnico, priča to, da je pruska vlada prepovedala shod v Berlinu, na katerem so avstrijski poslanci Funke, Prade in Wolf hoteli demonstrirati proti Avstriji. Oficijelno postopa Nemčija korektno, da pa pospešuje tajno z vso silo revolucionarno gibanje avstrijskih Nemcev, o tem pač tudi ni dvoma.

Homatije na Balkanu. — Pred nekaj meseci snovali so Srbi in Bolgari zvezo balkanskih držav, danes pa vlada mej njimi zopet staro sovraštvo. Napetost je celo tolika, da se zopet govori o vojni mej Srbijo in Bolgarsko. Pravi uzroki temu nasprotstvu še niso znani. Domneva se, da je Makedonija poglavitni povod. Tako Srbi kakor Bolgari zahtevajo Makedonijo zase in so si bili radi nje že od nekdanj v laseh. I jedni i drugi agitirajo mej Makedonci zase in preganjajo svoje nasprotnike z vso ljutostjo. Neposredni povod nasprotstvu pa je menda srbski razkralj Milan. Ta je velik nasprotnik balkanske zveze in se je morda vrnil tudi zategadelj, da jej naredi konec Milanovega povratka niso bili Srbi kar nič veseli in srbska radikalna stranka je začela boj proti njemu, očitajoč mu, da je njegov namen, premeniti zunanjo politiko srbsko v avstrijskem smislu. Vse razmere na Balkanu so tako kritične; da se lahko vsak hip pripeti kaj nepričakovanega. Radi tega se sodi, da se je grof Goluchowski v Monzi z italijanskimi državniki dogovarjal tudi glede pričakovanih dogodb na Balkanu.

Obrtnija.

Kolkovanje v Avstriji izdanih in na Ogersko poslanih računov in pobotnic.

C. kr. trgovinsko ministerstvo je trgovski in obrtni zbornici za Kranjsko poslalo naslednje ukaz:

„Vsled prošnje mnogih trgovskih in obrtnih zbornic je stopilo c. kr. finančno ministerstvo v dogovor s c. kr.

finančnim ministerstvom v zadevi kolkovanja v Avstriji izdanih in na Ogersko poslanih računov z ogerskimi kolkovnimi znamkami.

Kakor c. kr. finančno ministerstvo sem poroča, so v ta namen vpeljane poizvedbe pokazale, da se tvrdkam, ki preskrbujejo za kr. ogerska oblastva dobave, za njih terjatve pošiljajo od teh oblastev pobotnični blanketi, v katerih je „Budimpešta“ kot kraj izdanja predtiskana, če tudi se izdajajo prejemna potrdila vedno na Dunaji, in da so tem blanketom priloženi dopisi, v katerih se izrečno zahteva kolkovanje pobotnic z ogerskimi kolkovnimi znamkami.

Nekaj teh tvrdk je sicer tudi na Ogerskem trgovsko sodbeno protokoliranih in imajo tudi tam svojega zastopnika, ki pa ni pooblaščen tvrdko podpisavati, radi česar se morajo pobotnice vedno na Dunaji izdajati.

Tvrdke naznanjajo dalje, da se take pobotnice, ki nimajo ogerskih kolekov, ne izplačujejo, ali da se jim — ne gledé na pogodbeno pristojbino po skali III — po skali II na pobotnice pripadajoči kolkovni zneski pri likvidiranji njih terjatev odtegujejo.

Neka tvrdka je specijelno poročala, da porablja za na Ogersko poslani računi za zneske pod 10 fl. ogerske kolkovne znamke à 1 kr., ker to ogerski naročniki, ki kajpada skoro nikdar niso oblastva ali uradi, tako zahtevajo, da se izognejo popraviljanju.

Ker to zahtevanje načelom pogodbe z Ogersko glede na koleke, neposrednje pristojbine in takse nasprotuje in je sposobno tostransko trgovstvo na nepristojen način obremeniti, je c. kr. finančno ministerstvo ukazalo, da se naroči podrejeni oblastvom I. stopinje, specijelno tudi magistratom (mestnim svetom) mest z lastnim statutom, da se naročilom ogerskih finančnih oblastev na avstrijske trgovce zaradi vročevanja plačilnih ukazov o kolkovnih pristojbinah računov in pobotnic omenjene vrste ali zaradi pobiranja takih pristojbin od teh, ne ugodí, ampak da jih je od slučaja do slučaja potom deželne finančne oblasti c. kr. finančnemu ministerstvu predložiti.

Slavna zbornica se o tem obvešča s pristavkom, da se v tostranski državni polovici izdani računi in pobotnice od strani avstrijskih trgovcev na vsak način edino z avstrijskimi koleki opremijo, oziroma da se taki računi za zneske pod 10 fl. in pobotnice za zneske pod 2 fl. ne kolekujejo, in da ogerska finančna uprava ni opravičena od avstrijskega trgovca zahtevati, da bi tu izdane račune in pobotnice kolekoval z ogerskimi koleki.

Slavna zbornica se prosi, da pojasni v tej zadevi obstoječe napačne misli trgovcev in obrtnikov in da na primeren način splošno obvesti, da se morajo v Avstriji izdani računi, pobotnice in druge pravne listine tudi v prometu z Ogersko in zasedenimi deželami le z avstrijskimi koleki opremiti.

To je pa tudi storilo c. kr. finančno ravnateljstvo z vabilom, da bi se mu konkretni slučajji naznanili, v katerih se ni tako ravnalo, kakor je zgoraj omenjeno.

Kmetijstvo.

O varstvu naših domačih živali proti muham in obadam.

Brez števila raznovrstnih muh, katerim se morajo prištevati zlasti obadi, nadlegujejo in mučijo v poletnem času naše koristne domače živali ter jih tudi v njih zdravju bolj ali manj oškodujejo.

Da, večkrat so naše vozne živali, tako konji kakor tudi goveda, od pika raznih muh čisto zbegane in besne ter spravijo še človeka v nevarnost, ker hočejo v svojih bolečinah zbežljati in bijejo okoli sebe.

Te muhe zbadajo naše uboge domače živali in najbolj vozno živino, ki se skoro braniti ne more, tako globoko, strupeno, torej silno občutljivo, da rane krvavijo in se na životu prikaže bunka pri bunki.

Ali ne samo, da raznovrstne muhe vznemirjajo in zbadajo živino, temveč so ji tudi nadležne in dostikrat nevarne po načinu življenja, ker mnoge muhe prebivajo v svoji mladosti kot tako imenovane ličinke v ali na živalskem telesu in se tukaj po več mesecev živijo o soku živali, katere mučijo in nadlegujejo tako silno, da živali tihčas tudi zbolijo, večkrat še celo poginejo.

Tu sem se prištevajo zlasti konjski zolj, goveji in ovčji zolj (brencelj).

Konjski zolj položi svoja jajčeca na razne dele konjskega života, konj se pa z jezikom liže in tako pridejo jajčeca ali izlezle ličinke kot drobni črvički v konjski želodec, kjer se prikvačijo na želodčevo kožo. Te ličinke dražijo konja, ker sesajo na želodčevi sluznici, živijo o soku konja in povzročijo dostikrat, ne da bi kmet vedel, obolenje ali vsaj slabo hranitbo napadene živali po okoliščinah pa morejo zakriviti tudi smrt konja.

Goveji zolj — po nekaterih krajih tudi brencelj imenovan — povzroči kot ličinka največ pri pašni živini „bule ali ogrce,“ namreč mozolje in ulesa, ki se nahajajo najbolj po hrbtu goveda.

Goveji zolj položi svoja jajčeca posamezno na dlako goveda; ličinka, ki kmalu iz jajca izleze, uvrta se pod kožo in tukaj doraste, živeč se o soku živalskega telesa.

Šele ko je do deset mesecev prebivala pod kožo, prevrta ličinka zopet govejo kožo, izmota se na prosto, kjer se zabubi in cez nekaj tednov kakor popolno razvita žival, namreč kot zolj (brencelj) na novo začne nadlegovati ubogo živino kakor njegovi predniki.

Da povzročijo ličinke tega zolja (brencelja), posebno če jih ima ena žival mnogo na sebi — včasih se nahaja na enem govedu do sto bul — ne le hude in nepopisne bolečine in muke, temveč da tudi ovirajo razvoj in rast napadene živali, razume se samo ob sebi, pri bolehnih in slabotnih živalih pa morejo te ličinke vsled dolgotrajnega gnojenja zakriviti tudi smrt.

Govejski zolj povzroči tudi bezljanje goved, posebno na paši in na planinah; cele črede goved se namreč